

Locuintă Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
in
**Strat'a tragatoriu'lui [Lö-
vészuteza], Nr. 5.**
Scrisorile nefrancate nu se vor
primi decat numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii”.
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNE A

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a

Pest'a, 1./13. juniu. 1872.

Mis c a m i n t e l e e l e c t o r a l i in U n -
gari'a nu sunt ferite neci asta-data de scene san-
gerose. La Mohaciu s'a intemplatu batalia nu
numai cu ciomege, ci si cu arme de focu; urmarea
destullu de deplorabile si rusnatoria pentru tierra
si guvernul fuse: ca s'a omorit doii omeni si s'a
vulnerat mai multi. Celle mai multe municipie au
si cerutu assistentia militare la alegeri pentru ca se
impedice prin fortia incaierarea partitelor, daca nu
se poate din lipsa legii prin sentiulu morale allu
conducatorilor de partite ca si numai acesti-a sunt
de vina, ei amutia poporului nepriceputu, carele de
sine si neatistiatiu, neindennatul si nepregatitul prin
corruptioni si bentura, neci candu nu s'er inter-
ressa, pentru cutarele pre care pose ca neci nu
l'a vediutu intru atat'a, catu rapitu de patime se
ajunga pana la turbarea d'a omorii pre concetazia-
nulu seu ori d'a fi omorit insu-si pentru unu
votu. Prefectur'a Bihariei au cerutu militia pentru
siesse cercuri electorali, assemene si cellelalte mai
tote. S'a datu ordene ca honvedi se nu se tramita
ca assistentia, pentru ca acesti a fiindu ei insi-si
omeni d'in locu sunt firesce interessati pentru un'a
seau alta partita, — asiè numai ostasi imp. se
vora da ca assistentia, spre a se garantá libertatea
allegeriei, si a se impedece escesele.

Schimbări ministeriale. Indată după divulgarea furtului ce s'a commis prin conchita Carlotta Covaciu (40,000 fl.) în casă ministrului de justitie, Stef. Bitto, s'a latit faimă că acestu-l și-ar fi datu demisiunea. Unii credeau, că aceasta nobile pornire a dlui ministru este ~~efetul sentinței sănătății morale facia de opinione publică pentru galantă aventură cu domnișoara~~, despre care se presupune că una sumulită de patruzeici de mii n'a potut-o găsi aruncata chiar pe patu, ci va fi sciată și secretulu chiailoru. Aceasta combinăție înse este numai a limbelor relle, că-ci adeverată cauza a demisiunarii, dicu altii, jace în defectul de jurisprudentia a dlui actualu ministru de justitie, care în plin cursul marii opere de codificare, sentindu incapacitatea sa, insu-si în modestia sa cea sincera, vre se ceda locul, unui barbatu mai iscusit, mai ageru legistu că dsa. Astfel faimă cure, că D. Teofilu Fabini, consil. la curtea de cassare, ar fi destinat de eventualu successoru. D. Fabini este eminentu legistu și vechiu funcțiunariu, care prin luminele sale și indelungata experientia multu ar învățat opera codificatoria. Se facu înse exceptiuni în contra-i pentru că au fostu husaru d'alu lui Bach, și că intrarea lui în ministeriu s' ar intemplat în modu estraconstituțional. Casu precedente înse este cu D. Päuler, prin urmare acestu defectu de forma usioru s'ar potă trece cu vederea facia de unu eminentu juristu, dacă n'ar mai fi și alte considerante. De altmintrea observămu că D. Fabini este de origine sassu luteranu, dar nascutu în Ungaria și nu vre se știe de nimotenia sassescă, ci se tiene neaosiu magiaru. Alta faima ce s'a respandit este că D. comisariu reg vulgo: Pe ci voda ar fi desemnatu pentru portofoliul ministerului de interne, în locul lui Vilhelmu Tóth; nu pentru că dora acestu-l n'ar fi desvoltat destul, ba premulta energie, neci pentru că dora voda Peci și-ar fi cescigatu merite prin pacificarea turbulentei sedicioase Transsilvanie, și că prin urmare ar fi documentat nescari rare calitati de omu de statu, nu, nu, ci numai și numai — precum credem noi, — pentru că D. Peci, ingafatu aristocratu, ce este, se tiene de partită conservatorilor vechi, care probabilmente va ajunge la putere și va ajunge curențu după reunirea corpului legislativu.

Gruparea partitelor in viitor'a camera, va decide atâtu a supra sortii ministerului actuale, cîtu si a supr'a cellui nou. Partit'a catolica unita cu vechii censervatori, desvolta multa activitate la alegeri, ce e dreptu sfara mare nu face la vedere, si unde preazelosii ei agenti au avutu impruden-
ti'a d'a se da de golu, capii partitei au grabit
numai decâtua-i desaprobá, si a dechiará cu versu
innaltu, că partit'a catolica este guvernamentale

si că este totodata amici reformelor moderate si intellepte ; ceea ce o desparte în cătuva de actualii deachisti guvernamentalii ar' fi numai (?) staruintia mai pronunciată de a garantă beserice catolice autonomia si independentia ei, autonomia de care se bucura tote conesiunile din tierra. afară de cea mai lată, adeca cea catolică, care totu mai stă inca sub tutela cea incompetente a guvernului. O fi, o fi, dar' mai sunt si alte cause profane, nu numai sante si santite, cari inse firesce si preaintelleptiesce nu se spunu. Partitul catolic tace si face. — Ea, — cu fiii ei cei credinciosi, vechii conservatori, — crede a fi sositu timpulu d'a intră in actiune. Momentulu este bine alesu ; guvernului i s'aum multistu nevoiele cu partitul deachina imparechiata, cu croatii nedumeriti, cu oppositiunea essacerbata, cu nationalii nemultumiti, chiaru pana si cu Sasii infidelii si nerecunoscatori, — cum dice press'a guvernamentale, — cari nu mai voru să se multiumescă numai cu neinsemnatele farimature (posturi) cele s'a aruncatu că de mila, ci voru, neci mai multu neci mai pucinu, decât scoterea puiului Sessoni'a din oulu cloctu de closea Germania-abismarkiana, si, ce impertinentia ! in coron'a si sub mantau'a stului Stefanu ! — Insu-si „Hon“ liberalul oppositionale se indignedia de atât'a nerusinare sassescă si recunoscă cu multiumire că români cu programmul loru de la Aradu sunt angeri nevinovati, ei nu „ceru“ Daco-Romania. „Totu me miru de omulu prostu, cum me'ntreba unde am fostu“ .. dice canteculu nepotilor lui Hora. — Destullu că ministeriul ung. actuale se află in grea luptă si după noi in agonia. Id dieu să-i usioră! Se năstulă imp. de Vienn'a va legă in septeman'a acestă pre membrii delegațiunii. Intre deputatii, cari recusa onorea d'a fi realesi se numesc si D. Plener. Pote fi că Dsa inca, ca si D. Schmerling alta data, n'are placerea d'a veni la Pest'a, că-ce in annulu acestu-a delegațiunile se voru reunii aici. — Sambăta trecuta s'a tienutu sub presidiulu imperatului consiliu ministeriale, in care s'a pertratat obiectele ce se voru propune delegațiunilor. Lonyai inca au luat parte la acelui consiliu, unde totodata se formulă in linia-mente si rescriptulu reg. prin care se convoca diet'a Croaciei pre diu'a de 14. iuliu, a c. Intre propunerile ce se voru face Delegațiunii, este si urcarea, precum se dice, forte insemnata a bugetului militare si altă, pentru a face navigabile strintură de la port'a-de-ferru a Dunarii de josu,

Parlamentul Germaniei a votat legea prin care Iesuitilor, chiar si celoru inpamenteeniti li-se opresce a petrece in Germania. Iesuitii sunt urgisiiti chiar si in staturile catolice, prin urmare nimene nu se supera pentru alungarea lor, dar trebuie se sternesc indignatiune generale ordentiuene ministrului de culte, — prin care limb' danica se scote din bisericele tienutului Carlung, in ducatulu Schleswig, si se inlocuesce cu cea nemtiesca. Ecca dreptulu prussianescu !

D. Thiers presiedintele republicei franceze au tienutu unu discursu mare, cătu una dî de vera, in parlamentu, mai nainte de a se votá legea militare. D. Thiers a triumfatu, cà ci legea fu primita asié cum dorisse d'insulu.

Tier'a Oasiului (Com. Satumarelui
10. iuniu 1872.

Dle Red.! Pote vi va fi inca in minte cum protă
Tierei Oasiului D. Alessandru Erdőss de Uglia, in acestu
diurnalul prè-stimatu s'a esprimatu, că tiera că tier'a Oasiului
nu este alt'a pre rotogolulu pamentului, — asta-di si eu
veniu a vi spune, că graita ne graita si fapta nefacuta nu
se afia nu-mai in tier'a Oasiului. Eca cum :

SSa Prot'a tractului s'a umilitu a conchiamá pre dñu's de 21. martiu, a. c. una adunare pentru desemnarea deputatului — séu precum li place Oasienilor — Solulu la diet' venitoria ; inse că unu prudinte si circumspectu totu' deodata s'a ingrigit, că acei-a, cari nu se tiene de partid' sa nationala (?) conchiamarea să e alle dupa diu'a adunare ; — loculu adunarei, more consveto, fusse scaldele Bis

| sadului (că-ci casele parochiali s'ară protană cu astfeliu de
| adunări.) — Bissadenii înse primira scrisoare convocatoria
| numai în 23. martie.

Pre 19. maiu convocă a duo'a adunare la scaldele Turului, la acest'a inse, avù placerea, pre contrarii partidei să se totu naționale ? ! neci a-i avisă de felu. Estu modu jumetate d'in intielegint'a oasienă candidă de deputat' pre D. Gerasimu Statiu, cea-lalta parte se preamblă la scaldele Bissadului. — Vedi Dle Redactoru, apoi totu-si tieneti că pre la noi nu se intiellege politic'a mai innalta, cásí capr'a sè fia satulla, si curechiulu intregu, va sè dica, vomu candidă români încă nemur illora etiunii !

vomu candida romanu, inse vomu allegé strainu !
Asta-di in tote comunele falsaia standardulu lui M a n-
d i , pre candidatulu romaniloru inca n'avuramu onoreea de
a-lu poté vedé ; — au nu ast'a e patri'a romana, unde
partea erdössiana, u . . . p . . . in . . . o duce la implini-
re ?? ! Asié au mersu, si asié voru merge trebile la noi,
pana candu va fi concrediuta slanin'a, a unge carut'i'a, bar-
batiloru fara bârba si cu mai multe peciore. — De altmin-
trea causa de desperatu inca nu este. Candidatulu romanu
va reessi numai sè urmedie d'insulu suatulu inimei si in-
tieljeptiunea parintelui seu.

„Unu nime fàra nime.“

Abcedarie le nostre.

De unu tempu incoce resaru Abcdarele romanesci că ciupercele dupa o ploia calda. Celu de antâiu Abcdariu romanescu intocmitu dupa scripto-legia l'au compusu parintele Z. Boiu, — dupa aceea a mai compusu unu Abcdariu, totu dupa metodulu legograficu, fostulu profes. de la preparandia romana naseudéna B. Petri. Sentinti'a preste apretiuirea si recomandarea acestoru doue Abcdarie s'a scrisu in „Amiculu Scolei“ Nr. 22. 1864 ; cu tote „acestea „nici unu m'ntea,“ ca se lovësca in scriotoriulu M. pentru cutesantia ce a avutu intru recomandarea său nererecomandarea acestoru Abcdarie.

Dupa aceste done Abcdarie a mai esitu Dlu J. P. Papiu, apoi D. Popescu si mai in urma Dnii Solomonu-Munteanu, fia-care cu cete unu Abcdariu. Noi din intemplare amu avutu] norocirea a vedé pre tote Abcdariele acestea, — din cari cause cugetàmu, că nice unulu din Dnii auctori, nu se vâ superá asiè tare pre noi; daca vomu face unele modeaste reflexiuni la Abcdariele loru.

Scimus noi, că totu inceputulu e greu, inse nu sciamu si aceea, că si acum'a se atia barbati, si inca barbati de scoala, cari in fal'a si sumeti'a loru, sè amenintie, cu arm'a d'in téca, pre toti acei-a, cari nu se voru inchiná intieleptiunei loru, séu nu voru adorá lucrulu loru, si daca este defectuosu.

Amu spusu-o la inceputu, că verdictulu preste Abcdariele Dloru Boiu si Petri s'au enunciatu in „Amiculu Scolei“ Nrlu. si anulu mentiunatu, dupa aceea in conferintiele invetiatoriloru, ce se tieneau mai desu in anii trecuti prin biet'a Transsilvania. Noi inca suntemu de accordu cu votulu si pronunciamentulu aceloru conferintie, d'in cari, la unele, amu luatu si noi parte. Asemene suntemu de accordu si cu conclusele conferintieloru invetiatoriloru banatieni si ungureni, cu privire la Abcedariele Dloru Boiu si Popescu. Aceste concluse se potu vedé in mai multi Nri. ai diuariului „Albin'a“ a. tr.

Precum amu observatu in „Albin'a," invetiatorii d'in dieces'a Aradului si Caransebesiului nu numai că si acum'a tienu conferintie, ci si-au formatu mai multe reunioni invetatoresci ambulante, in cari — pre langa alte ocupatiuni si desbateri interessante d'in sfer'a invetiamantului, — esaminéza fia-care carte scolara, ce éssa la lumina, mai alesu daca auctoriulu voiesce si afia necessariu, că se se introduca in scoalele nostre poporale. Aici se deschide invetiatorilor unu campu mare de activitate. Auctori nu numai că sunt multiamiti cu critic'a ce o desvolta membrii conferintielor si reuniunilor invetatoresci, pre basea regulelor teoretice si practice, — ci aceea ce vedu a fi reu, defectuosu, indrépta cu bucuria. Inse pre la noi in Transsilvania nu prea stă tréb'a asiè. Conferintie si reunioni invetatoresci lipsescu çu totulu, dar' mai alesu in diecesele greco-cath., că-ci atâtu iñ archi-dieces'a Blasiului, cătu si diecesele sufragane, nu amu vediutu, nice amu audîtu că ar esiste unde-va vre-o reuniune invetiatorésca, séu că dora s'ar' fi tienutu vre-o conferintia, la care se fia lata parte la consultari care-va episcopu séu inspectoru supremu scolaru, dupa exemplulu S. Loru episcopi ai Aradului si Caransebesiului : pentru aceea si scoalea unitiloru sunt nu-

pre terenul scolaric, adeca am procurat funduri scolare, am intreprinsu aredicarea de edificie scolare, si pentru scolele degăză esistente am procurat instrumentele recerute, si că, prin urmare am depusu fundamentalul inflorirei scolelor tractuale, documentădă urmatorele date genuine cunoscute, credut, si d. scriitoriu alu articlului.

1. In parochia Iclodulu-Mare s'a cumpărat fundu internu scolaru cu gradina destul de ampla, tocma in vecinetea fondului parochiale, pre fundu se afla unu edificiu proveditu cu patru incaperi si culina, care acuma din nou s'a acoperit si reparatu. — 2. In Dabac'a s'a cumpărat fundu scolaru internu forte amplu, tocma in medilocul comunei, pre care se aflau două edificii, unul e in stare buna si folosiveru, cu două inceperti, culina, acestu-a e destinat de locuinta docentiala, er' din altu edificiu, care era in ruina, s'a redicatu edificiu scolaru corespondator legilor. 3. In Piglesia s'a cumpărat fundu scolaru internu si acuma se edifica scola. — 4. In Cublesiu-magiaru s'a capetatu fundu scolaru si s'a edificatu pre elu edificiu scolei cu trei incaperi. — 5. In Teoculu-de-susu s'a capetatu fundu internu scolaru bunu proveditu cu gradina si casa cu două incaperi, si unu-spre-dieci bucăti de pamenturi, fundu estravilanu. — 6. In Stoianu s'a cumpărat fundu internu si gradina proveditu cu casa cu două incaperi. — 7. In Ineu s'a cumpărat fundu internu forte bunu si acomodat. 8. In Teultiu s'a cascigatu fundu internu cu gradina proveditu cu una casa cu două incaperi. — 9. In Loua s'a cascigatu celu mai bunu si mai amplu fundu internu in vecinetea scolei si a casei parochiale.

Fundurile scolare mai susu enumerate sunt rezultatul neincetelor mele amblări si nisuntie. Cum-că confratii domni preuti mi-au secundat, nu negu, ba marturisescu, că nu numai preuti, ci si unii dintre mireni nostri inteligeati mi-au datu mana de ajutoriu, precum in specie D. Alessandru Nemesiu pre atunci fostu asessoru la Sedri'a comitatensa a Dobocei, D. Nicolau Birlea, posesceru in Cublesiu, si D. Ioanu Lemeny posessoru in Iclodu.

D'in promisse pote cunoisce on. publicu cetitoriu, că facia cu impregurările presinte, scolele din protopopiatulu Losiardului nu se afla intr'o stare asié de ticalosa si deplorabile, cătu sè se pota timbră mai decadiute de cătu tote scolele romane gr. cat. diecesane. — Dreptu aceea provocu seriosu pre d. scriotoriu a articulului, cu atât'a mai vertosu, că se dice a fi invetiatoriu tractualu — că sè-si dèe numele pre facia si sè arete motivele adeverate — nu sofistică — care l'a indemnăt se essa la publicitate pentru că la d'in contr'a precum eu, asié si on. publicu va deveni la acea convingere : că nu sincerul zel de a ajută si promove cauza scolara, ci singura malitosulu propusu, de a me defaimă pre mine si intregu tractalu l'a indemnăt sèsi arete sciinti'a si pre terenul diurnalisticel. Cum-că scolele din tractulu Losiardului nu se afla inca in stare „infloritoria", recunoscu ; pentru că nu ore cătiva ani, sèu unu deceniu, ci generatiuni intregi se receru spre aceea, ca sè se intermeiedie scoli poporale promitatorie de regenerarea unei natiuni.

Dupa acestea tote, speru că nu voi vatemă pre on. publicu cetitoriu — daca mi-inchiaru respusulu cu acea individuala parere : că toti fiili natiunei romane, cari voiesc

min'a dlefii : vomu avé unu vulcanu. Daca acesta deschidere, daca acesta comunicatiune stabilita intr'unu modu accidental la unu punctu, intre interiorul si esteriorul pamentului, remane persistenta, si daca eruptiunea lavelor va fi continua, că la Stromboli, ori separata numai printre unu intervalu de cătiva ani, că la Vesuvu si la Etn'a, vulcanul va fi activu. Daca acesta comunicatiune s'ar inchide inse, atunci avemu unu vulcanu stiusu, cum se vede in unu numeru asié de mare in Francia, in Auvergne, la Velaia si la Vivarais.

Unu profesor de la facultatea de sciintie de la Dijon, d. Alexis Perrey, care se ocupa de patru-dieci de ani cu acesta cestiu, a publicat o relatiune curiosa, care constiu argumentul celu mai frapantu pote in favoarea teoriei ce a mentionat. D. Perrey a cautat sè stabiléscu, atât prin calculu, cătu si prin apropierea unui numeru immensu de observatiuni, că atractiunea lunara si solara, care produce pre suprafaci'a globului flussulu si reflussulu marilor, agita într'unu modu egalu asupr'a marei interioare ascunse in profundișimile pamentului. Elu explica prin actiunea atractiva a satelitului nostru cutremurele de pamentu, cari aru fi, că sè dicem astu-felu, resultatul periodicului flussulu si resultatului Oceanului de lave ce esiste in interioarul globului nostru.

Resultat singularu, eruptiunea din urma a Vesuvului intra cu totul in categoria faptelor evocate de d. Alexis Perrey, că tocmai candu luna era plina, adeca in momentul candu atractiunea satelitului nostru era la culmea poterii, s'a inceputu eruptiunea, care ocupa in acestu momentu atentiunea publica.

Obiectiunea naturala in contra acestei teorii este numerulu celu mai micu alu punctelor de ruptura a cogei solide a globului nostru, ce se vedu manifestandu-se, si caracterul accidentul alu acestui fenomen. Nu se poate intielege bine, daca eruptiunea vulcanica resulta din scoterea la esterioru a materiei licuide ce esiste in interiorul in globului nostru si mai totu-de-un'a la aceleasi puncte.

d'in anima curata a conlucră priu promoverea cauzii scolare, — sèu pre alte carieri — la regenerarea radicala a natiunei romane, sè nu cuprindea colonele foilor romane cu scrieri defaimatorie de activitatea si personalitatea unui-a sèu altui-a ; ei sè esa la publicu cu exemple demne de imitatu, cari sè vedesea lumei, că si in corpulu natiunei romane este spiritu de vietă garantatoriu de unu viitorin mai ferice, er' nu totu sè ne blamămu unul pre altul cu venarea interesului propriu marsiava că, suetemu destulu de blamati, apoi ajunge-i dilei rentatea ei ! ! — —

Simeonu Bocsia, m. p.
Protopopulu Losiardului.

VARIETATI.

* (D i u r n a l u l u f r a n c e s u „In de-pen-de-nut'i a Belgica" pnblica sub titlulu de Necrologu urmatoriele despre Ioanu Heliade Radulescu.

„Romani'a a perdu poetul seu celu mai celebru, Ioanu Radulescu, mai cunoscutu sub numele litterariu de Heliadu, se nascu in Tergoviste la inceputul secolului. Numitu directoru la colegiul national de la St. Savu in 1828 sub domnia lui Grigorie IV. de Valachia, si mai taridu in 1834 sub Alexandru X, membru a curatei instrucțiunii publice, Heliade cauta a face sè triumfe ideele filologice, pre cari le aparase in serierele sale.

Se scie cătu de mare e in dillele noastre importanța limbisticei in lupta rasselor, cari misca atatu de puternicu societatea europeana. Heliade gassea curiosu că unu poporu a carui-a limba e latina sè se servescă cu caracter slave, a caror usu se introducesse de pre timpulu consiliului de la Florentia, candu politica navalitoria a besericel Romane facea aspectu totu ce era latinu. Dara imperatorul Nicolae, care credea că guvernul devine prè favorable novatorilor, obtinu de la Porta scoterea din domnia a principelui de Valachia.

Sub domnia urmăstuiu său, influentu'lui Heliade incepdu a luá unu caracteru politiciu, contrarin sistemului dominante. De aceea, candu George II fi resturnat, Heliade fu chiamat a face parte din guvernul provizoriu (1848). Dara acestu guvern, a carui istoria a descrișo, avendu in contr'a sa pre Turci si pre Rusi nu potea subsiste si una interventiune turco-russa pusse capetu existentiei sale. Heliade silitu se expatrieze, intreprinse o caletoria si scrise „Souvenir d'un Proscrit."

Succesulu poterilor occidentali readusera inse pre tronu pre Alexandru Ghica, care fu insarcinat a guverna Valachia că unu Caimacan (1856). Sub guvernul acestuiu-a precum si sub acelui alu lui Alexandru Ioanu I. (1859) si Carolu I. (1866), Heliade se dede mai exclusiv la occupatiuni litterarie, elu se occupa cu scoterea traducerei sale, a Bibliei si cu editarea poesiilor sale. In urm'a unei sufferint'e indelungate elu murí la Bucuresci in 9 a lunei cuiente. Filologu, matematicu, istoricu si poetu, elu intrunea optitudini, cari de obiceiu se excludu unele pre altele. Dara mai alesu poesi'a va face că cantaretiulu Serafinului, a Ellenutiei

si a Ruinelor Tergovistei sa traiése in memorie omenilor pre cătu va trai limb'a patien sală.

* (D e n u m i r i.) D. Georgiu Dragosice, fostu subjude cercualu la Sasca, este numita subjude cercualu la Logosia, d. Iosifu Negu este numita locotenent la regim. Ferdinandu de Toscan'a si d. Paulu Smecu la alu lui Ludovicu reg. Bavariei.

* (P r i m'a c a l l e f e r a t a a r d e l e n a). D'in raportul despre comunicatiunea primei calii ferrate ardeleane, din an. 1871 estragemu urmatoriele date : s'au espeditu 356,973 personu cu unu venit de 390,317 fl. ; pachete 30,792 centenari cu unu venit de 33,664 fl. ; bagagie 5,546,427 cent, cu unu venit de 1,091,021 fl. 45 cr. S'au mai procurat 10 vagone de a patra clasa peuntru personu, 30 vagane neacoperite pentru proprietati, 12 pentru vite cornute si 13 vagone pentru porci. Sum'a veniturilor se urea la 1,562,365 fl. cea a speselor la 1,132,896 fl. 43 cr. ; remane deci unu venit curat de 429,459 fl. 23 cr. care s'a adausu la capitalulu de 32 miliene spre fructificare.

* (D e la c o n f e r i n t i a a d v o c a t i l o r u r o m a n i i). D'in unu raportu alu „Gazetei Transsilv.", relativ la conferinti'a advacatilor romani, estragemu urmatoriele puncte : Conferinti'a s'a tenuit in 27 maiu in Alba-Iuli'a si s'a constituit alegandu-si de presiedinte ad hoc pre d. Dr. Ratiu, er' de notariu adhoc pre d. E. B. Stanescu. Dupa constituire d. I. Romanu asternu p.e mes'a conferintei unu proiectu de statute. Adunarea mai inainte de tote a decisu in unanimitate necessitatea proiectatei Reuniuni ; trecundu apoi la desbaterea proiectului de statute, a primitu cu pucine modificari §-lu 2. despre „Sociul Reuniunii", asemenea s'a primitu unanimu si numirea de „Reuniune a advacatilor romani de Alb'a-Iuli'a." — In considerare inse că numai 20 advacati au luat parte la conferintia, precum si din alte consideratiuni, s'a decisua nu aduce concluse definitive a supr'a statutului, ci a alege o comisiune (s'a si alesu indata), care sò publice statutul ca materialu pentru adunarea viitora conchiamanda prin presied. ad hoc Dr. Ratiu in lun'a lui semptemvre. — Cu acesta conferinti'a s'a inchiriatu.

* (P r e n u m e r a t i u n e). „Der Osten" (Orientalu) de impreun'a cu fol'a illustrata dominecalu, celu mai ieftinu, mai completu si mai amplu d'intre tote diariile vieneze, apare in fia care domineca si contine tote scirile politice si comerciale, tote sortiturele si concursele, tote legile si ordinatiunile, unu calendariu septemanariu completu pentru tote confessiunile crestine si pre langa acestea, si inaonosciintiari d'in tote sferele vietici sociale. Foi'a deminecalu slaturata contine, romane, novelle, descrieri de tierre si locuri etc; si tote aceste la-o-lalta costa pentru trei luni e numai 1 fl. 50 cr. v. a. Cei ce se voru prenumera pre 1/2 anu voru primi gratis calendariul celu mai frumosu si mai bunu ce esiste, ca pre mii. Abonamentele sunt de a se adressa administratiunii lui „Osten" Vien'a, strad'a „Dietrichsteingasse nr. 8. — Recomandam a acestu diariu germanu o. publicu că unul ce are buna consideratiune pentru trebile romanilor si apera interesele loru.

* (M a g a r i s a n t i.) Regele Lacu din Siamu sù

compusa din vaporii de apa. Pretinsulu fumu nu este altu ce-va de cătu vaporii de apa si lava, candu curge afara si se recesce, lasa a se degajă cantitati enorme de vaporii de apa. Adesea cine-va e surprisou candu vede lave recite exalandu dile intregi apa in stare de vaporii.

Dupa d. Ch. Saint-Clair Deville noue-dieci si noue parti din o sută din fumulu vulcanilor sunt compuse din vaporu de apa. D. Fouqué a calculat, că craterul Etnei, in timpulu eruptiunii din 1865, aruncă colone de vaporii de apa cari, in starea licuida, ar' fi representat curgerea unui riu, care ar' da 250 litre de apa pre secunda. Se intempla adesea, că vaporulu de apa aruncat de unu crateru se preschimbă in stare licuida si recade sub forma de ploia de a lungul costelor muntelui. Acăstă ar' fi daca ap'a din mare, care pusa in comunicatiune cu interiorul, s'ar respondi afara in stare de vaporii.

Gazu acidu chlorhidricu, chlorure, soda, sari amoniacale, acestea sunt produsele cari sunt aruncate din crater, sèu cari garnisescu marginile loru. Tote acestea produse deriva din ap'a marei decompusa prin caldura ; căci sarea de mare (chloruri de sodium) poate produce, prin descompunerea ei acestu gazu chlorhidricu si clorurele sale.

Materiale cari constituie lav'a nu sunt altu ce-va, s'a mai disu inca, de cătu stanci topite de caldura sèu reduse prin acăsta caldura in stare de coca. Acestea sunt silicate de aluminiu, de potassa sèu de varu combineate cu multa apa. Ferul intra asemenea in compositiunea lavelor, si clorul de feru coloră galbenu marginile multor crater. Am observat, in timpulu urcării năstrelor la craterul Vesuvului, in 1865, că marginile sale erau colorate de o coloare rosietica care ni amintea cu desevorsire coloarea chlorurei de feru din laboratorie de chimia.

(Finea va urmă.)

desceptatu odata d'in somnu prin sberatulu unui magariu toemai in momentulu, candu unu inimicu alu seu erá aprope sè-lu assassineze. Dreptu recunoscintia pentru acésta scapare domnitoriu demanda suditiloru sei, că de ací inainte magariu sè se considere de unu animalu santu si numele lui sè-lu porte omenii namai că decoratiune speciale. Venindu deci nu multu dupa aceea unu solu d'in Chin'a la curtea d'in Siamu, ministrul de langa person'a regelui i anuntia venirea in modulu urmatoriu : „Prea-poternice Lacu, domnul creditiosiloru si alu universului, rege alu elefantilor albi si paditoriu alu dintelui santu ! unu magariu mare a sositu d'in Chin'a la curtea Vostra si doresce sè dèe facia cu Mari'a Vostra.“

*. (Clopotele) diuariu umoristicu, in alu 5-lea anu, éra a aparutu in Iasi si va esf in fia care dominica. Pretiul pre tenu unu intregu pentru Romani'a este 24 lei noui, pentru Austri'a 30 lei noui.

*. (Vaillant) celu mai betranu maresialu francesu a morit in 7. iuniu a. c. si fu immortantat cu pompa si ceremonia că unu domnitoriu. Repausatulu s'a nascutu in 1790 si a escalat pri bravura militaria inca sub Napoleone celu mare in expeditiuea cătra Russi'a ; assemenea in 1815 la Belle Aliance, in 1830 in Algeri'a si in 1859 in Itali'a. In 1854 si 1860 a fostu ministrul. Ca fostu favoritul a lui Napoleone III, sub asiediul Parisului avea multe de a suferi. Elu a fostu unul d'entre primele capacete militarie ale Franciei. — Franci'a mai are asta-df 6 maresiali, pre Mac-Mahonu, Baraguay-d'Hilliers, Forey, Can robert, Leboeuf si Bazaine, toti prè conoscuti.

*. (Empulus temperatur') sunt forte schimbatoise ; de vre-o doue septembane incoce de regula dupa una d'frumosa urmeza doue si trei dile de ploia, numai ventul este constantu ! termometrulu + 15°, barometrulu 28" 5." Ap'a scade.

*. (Diuarialu oficiosu P, N apl 6) anunzia, că diet'a Croatei se va convocá definitiv pre 14 iuniu. Faimele despre demisiunea ministrului Bitto si despre denumirea lui Vacanovicu siefu de sectiune in ministeriu de financie se dementiescu.

*. (Miscaminte electorale) in cercul electoral de Tasnadu (Comit. Crasnei) candidatulu partiei nationali romane este D. Iosif Vulcanu, Redact. „Familie.“

In cerc. elector. de Alesdu s'a candidat D. Antoniu Mocioni, dupa cum ni spune unu Corresp. alu „Alb.“ — Unii fruntasi d'in acestu cercu elect. invitasse inca in an. 1869, pre unul d'inte DD Mocionianu, care daca ar' fi primitu atunci, D. conte Eugeniu Zichi nu ar' fi avutu de a dou'a ora onoreza d'a representá unu cercu romanescu ; dar' atunci se pretestasse că toti fratii Mocionianu ar' ave dejá cercurile loru. Neci acum nu e tardu, că-ce trantirea lui Zichi este secura, éra daca D. Ant. Mocioni va fi alesu si la Siri'a, atunci victori'a odata reportata la Alesdu, usioru se pota rezervá pentru unu altu romanu de partit'a nationala.

*. (Miscari electorale) In unulu d'in cercurile electorale ale districtului Chiornlui s'a candidat dlu Medanu d'in partid'a romana nationala, contracandidatul eset dlu Aless. Buda inspect. scol. de partid'a guvernamentalu ; in celu-laltu dlu V. Buteanu jude distr. avendu duoi contracandidati straini. In Oradea-Mare partid'a guvernamentalu a candidat pre Iosif Nagy.

*. (Despre Resultatul secerisii lui) in anii 1860—1871 in districtele Romaniei Brail'a si Ialomi'ta avemu urmatoriele date oficiale relative la mai multe specie de bucate. Semenaturele se calcula dupa pagone si resultatulu secerisii lui dupa chilc. (1 pogonu face 440 stangini patrat austriaci si 1 chila 10 1/4 mertie viennese.) Decei in anul 1871 s'a semenetu in aceste districte 289.930 pogone, in 1870 : 254.684 pogone si in 1869 s'a semenetu 288.995 pogone, si resultatulu in anii repectivi a fos tu 215.421, 213.052 si si 330.228 de chile. D'in acestu prospectu se vede, că in anul 1870 s'a semenatu multu mai pucinu pamantu, decat in anii precedenti ; cau'a acestei impreguri este d'a se atribui tempului nefavorabil si lipsei de lactori. De altintre agricultur'a in aceste doue districte n'a prè facutu mari progresse in anii d'in urma. Nici anul 1871 n'a corespusu pre deplinu asceptariloru si sperantiloru, cari pana in momentele ultime inaute de secerisii contau la unu secerisii catu se pota de manusu ; cau'a este, că in tempulu secerisii lui a inceputu a ploua buna-ora că asta-di, fara a mai inceata, si astfelui secerisii preste totu abiè a fostu de midilociu, èr' calitatea bucatelor nici-decatu buna.

*. (Versatul) mai alesu celu negru, acésta bola infioratoria grasseza in modu inspaimentatoriu in Vien'a, asié incatul acum'a de abiè se mai atia locu pentru a adăposti pre cei morbosu ; spitalele sunt tote ample de suffitatori, si case private cu greu se mai potu capeta. Asemenea domnesce acésta epidemia in mai multe parti alle Rusiei asiatece. — In urm'a fomei d'in Perzi'a, acolo a eruptu coler'a si pre tota diu'a rapescu sute de suflete omenesci.

*. (Thiers presedinte Republici franceze, de si si-propuse, la inceputu, a tacè, totu-si

tienu unu discursu in Adunarea nationala cu occasiunea desbaterei legei militarie combatendu parerea generalului Trochu si aperandu testulu comissionii, dar' mai cu sema paragrafulu, care suna despre sierbitiulu activu la linia de 5 anni, si demonstrandu că 3 anni nu sunt de ajunsu pentru una buna desvoltare si instruire a militariului. Interessantele discursu alu expertului presedinte a fostu de mare effectu, asié incatul la votisare, paragrafulu numitul d'in testulu comissionii s'a primitu cu 426 contra 227 voturi, cari erau mai cu sema pentru opiniunea lui Trochu. — Desbaterile a supr'a acestei legi militarie curgu cu mare interesu si participa capacitatile cele mai eminente militarie.

Sciri electriche.

Bucuresti, 10. iuniu. Tribunalulu de arbitri, instituitu in cau'a differintelor d'entre guvernul romanu si societatea călii ferate Jassi-Cernauti-Leopole, in cestiunile principali a decisu in favorulu numitei societati.

Washington, 10. iuniu. Se asecura, că Granville ar' fi propusu, că intrunirea tribunalului de arbitri in cestiunea Alabama sè se amane pre optu lune, ceea ar' fi necessariu pentru sustinerea tractatului.

Madrid, 10. iuniu. Foile ministeriale asecura, că majoritatea congressului ar' fi decisu, a aprobatate projectele ministeriale, intre cari si unu projectu despre suspendarea libertatilor constitutionali — daca va fi de lipsa, si apoi mai adaugu, că guvernul e resolutu a luá mesure energioase.

Londra, 11. iuniu. Eri s'a tienutu aici, intre partecipare entusiateca a Irlandesiloru, unu meetingu in favorea unui parlamentu despartitul pentru Irlandi'a.

Londra, 11. iuniu. Cas'a de susu primi si in a dou'a cetire projectulu despre votisarea secreta.

Filadelfia, 11. iuniu. Sciri autentice anuncia, că poterea rescolatului Juarez este cu totulu nimicitu.

Hust, 11. iuniu. Lini'a callei ferrate Satumariu-Bustyaháza s'a afiatu in stare buna si in 16 iuniu se va deschide pentru comunicatiune.

Paris, 11. iuniu. Generariul Uhrich fu judecatu la 14 dile inchisore pentru publicarea neconcessa a unei brosiure in cestiunea capitulatiunei de la Strassburg.

Zagrabia, 12. iuniu. Dr. Sociu, episcopulu de Zengu, va sè functioneze că comissariu regescu la deschiderea dietei. Partit'a nationala doresce a se impacá.

Brunn, 12. iuniu. La Osterlitz si Wolframitz s'a intemplatu rumperi de nuori infricosiate. Omeni, cu osebire in se copli, si au afiatu mortea in undele povoilului ce se versá cu terribila vehemanta. Case fure dirimate si secerisii nimicitu.

Florentia, 12. iuniu. Una corespondinta d'in Rom'a a diuariului „Nazione“ asigura, că consululu Ispaniei si alu Austriei la curia romana aru fi renunciatu, in numele guvernelorloru loru, la dreptulu de veto ce lu-aveau in conclave.

Clusiu, 12 iuniu. Asta-di inainte de amenda-di au s'ositu aici ministrul presedinte Lónyay, ministrul de cultu si instructiune publica Pauler si celu de comunicatiune Tisza, insociti de mai multi functionari de statu, precum si deputatiunea, care a mersu a-i salutá si de binecuvantá la confiniele Transsilvanie. Comissariul regescu contele Pechy, in fruntea auctoritatilorloru, salutá pre contele Lónyay, că pre primulu ministru-presedinte, care si-a luat u tempu si ostendea, d'a visitá Transsilvania. Comitii supremi transsilvaneni s'a presenar tatu in numeru plinu ; trupple de armata comuna si cele pentru apera tieri inca au esitul afara, si cesta d'm urma mai tardu au si deflatu pre d'inaintea ministrului-presedinte.

Versalila, 12. iuniu. Adunarea nationala a primitu articululu 19 alu legii militarie, relativu la eliberarea de la servitulu militariu a elevilor

destinati pentru professura. Ministrul de instructiune s'a declarat neconditunatu pentru libertatea invietimentului si pentru instructiunea obligatoria.

Paris, 12. iuniu. Una petitiune pentru instructiunea obligatoria numera unu millionu de subscrieri.

Membrii, in vietia, ai comitetului permaninte din 1861, se convocara unii pre altii a se adunati in 15. iuniu, a. c. la Alb'a-Iuli'a spre a se consulta asupr'a convocarii congressului. (Se pare că Metropolitii rom. sunt passivi. Congressul au cam intardiatu, de orace in multe locuri alegerile se tienu in 19. l. c. — Red. „Fed.“)

Burs'a de Vien'a de la 12. iuniu, 1872.

5% metall.	64.70	Londra	111.82
Imprum. nat.	72.—	Argintu	110.—
Sorti d'in 1860	104.—	Galbenu	5.39
Act. de banca	840.—	Napoleond'or	8.94
Act. inst. creu.	834.51		

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU.

20.000 bucăti de umbrelle!

frumose, bune si eficiente!

Schön, gut und billig!

A. Friedmann,
Vienn'a, Praterstrasse, 26.

Depositu principale

de umbrelle si plouarie de fabrica.

Vindere in massa si incursiunile prisca caietare exiforme a umbrelor si plouarilor, ce am esperiat in anul trecut, nu au indemnat a-mi indreptat tota atentia a-supr'a acestui articol, si azi am intrat in legatura cu fabricile de matasse, colla mai de frumate, spre a capata materie (stofe) astfel si bune ; asemenea intrebuintindu totu timpul de iarna, fata perfectiunile marfui, prisca ce am casigat marfii avantajie, statu in platu invietitorilor, castu si in materialul dur.

Totu acesto faptu au produs acela rezultat, ch marfii este acum mai frumos, mai buna si se vinde si mai ieftina decat in anii precedenti ; pentru aceea nimicuta se lasa a se amagi prin nici o concurenta, si-ci casigul celu statu de neisemnata, de care me bucuru in, fata impossibile ori si concurentia cu mine.

Umbrelle de primavera.

1 bucată d'in materie	cr. 50.
1 de matasse preaduna, cu colori differenti	1. 1.20, 1.50
1 de aceea-si calitate, captusita cu matasse	1. 1.80, 2.20
1 preaduna ajustata, cu seu fara garnitura	2. 2.70, 3.20, 3.80

Umbrelle mari.

1 bucată d'in materie	cr. 80, 90
1 sorta mare	1. 1.10, 1.20
1 d'in atlan de bambuc anglos forte moderna	1. 1.
1 aceea-si, captusita	1. 1.50
1 de alpacca, stofa engleza, trainica fara parechia	1. 1.40
1 sorta mai mare, captusita	1. 1.80
1 d'in matasse de Liouna prafina, in tote colorile moderne,	2. 2.50, 2.80
1 dupa marime	2. 2.50, 2.80
1 aceea-si captusita	2. 2.90, 3.40, 3.80
1 calitate supr'a-fina, cu seu fara garnitura	4. 4.50, 5. —, 5.50

Umbr. pentru dame cu bastonul lungu si tare,

practicabile la urecare pre dealuri

1 bucată d'in materie alpaca	1. 1.80, 2. —
1 bogata garnita	2. 2.40, 2.80

Elegantia suprema !

Umbrelle Frou-Frou, d'in materie preafina de matasse, cu atla su, sunt pana acum fabricatiunea cea mai fina si mai plina de efectu.

1 bucată bogata garnita, pentru primavera	3. 3.50, 4. —
1 sorta mare	3. 3.50, 6. —

Umbrelle Gisella.

Celul mai nou productu alu sezonului 1872.

Umbrelle d'in cel mai fina materie de matasse, ajustate bogata, in gustu si modernu, si provinute cu eleganta suprema.

1 bucată umbrela de primavera	3. 3.50, 4. —, 4.50
1 sorta mare	3. 3.50, 7.50, 8.50

Umbrelle pentru dame (En tout Cas).

1 bucată, sorta mare, de alfan de lana engleza, are splendori atat